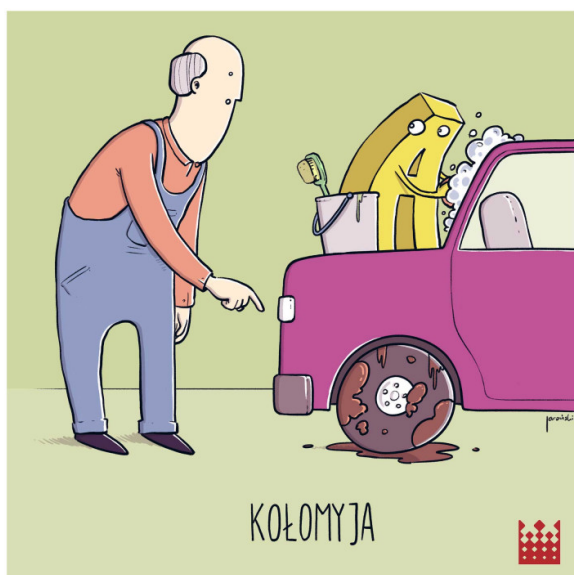

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

KOŁOMYJA

Paweł Jaroński

W polszczyźnie wyraz kołomyja (małą literą pisany) oznacza 'zamęt, zamieszanie, galimatias'. Niegdyś było to dość popularne określenie, obecnie jest coraz rzadziej używane. Sam wyraz jest eponimem, czyli rzeczownikiem pospolitym utworzonym od nazwy własnej. Pochodzi od nazwy położonego nad Prutem ukraińskiego miasta KOŁOMYJA, które od XIV do XVIII w. znajdowało się na terenach ówczesnej Rzeczypospolitej. KOŁOMYJA przez długi okres w swojej historii była wielokrotnie niszczona: to przez Tatarów, to przez Kozaków, to przez wojska mołdawskie, a że stanowiła stosunkowo duży ośrodek, to i jej historia była dość powszechnie znana. Nazwa KOŁOMYJA dała początek nazwie tańca ludowego z tamtych stron (a także melodii do tego tańca i piosenkom wykorzystującym tę melodię). W tym znaczeniu KOŁOMYJA, zwana także KOŁOMYJKĄ, bywa utożsamiana z kozakiem – najbardziej znana jest chyba z refrenu piosenki „Czerwony pas”: „Tam szum Prutu, Czeremoszu Hucułom przygrywa, a wesoła kołomyjka do tańca porywa”. Czy sprawiła to historia samego miasta, czy też skojarzenia z rozhulanyim tańcem – tego do końca nie wiadomo – w każdym razie KOŁOMYJA zaczęła być używana również w znaczeniu 'zamieszanie, zamęt, bałagan' i to na tyle często, że słowo w tym znaczeniu w końcu zagościło i w literaturze, i w XX-wiecznych słownikach.